

အမျိုးသားအဆင့် ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာဗဟိုကော်မတီ၏
ဒုတိယအကြိမ် အခမ်းအနားတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး
ပြောကြားခဲ့သည့် မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက်

ရုံးအမှတ်(၄)၊ နေပြည်တော်

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂၃)ရက်

- မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးမှာ ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးသော၊ ပဋိဇီဝဆေးမတိုးသော ရောဂါပိုးများဟာ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပြဿနာတစ်ရပ်အနေဖြင့်သာမက ဒေသတွင်းနှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးခြိမ်းခြောက်မှုများအဖြစ်ရှိနေလို့ ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုတိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းများဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။
- ပဋိဇီဝဆေးဝါးများကို စနစ်တကျသုံးစွဲမှုမရှိခြင်းကြောင့် ရောဂါပိုးများဟာ ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးကာ ဆေးမတိုးတော့တဲ့အတွက် ရောဂါပျောက်ကင်းမှုမရှိခြင်း၊ အသက်သေဆုံးတဲ့အထိဖြစ်ပွားခြင်းတို့ ဖြစ်ပွားနိုင်ပါတယ်။
- ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးသော ရောဂါပိုးများဟာ လူအချင်းချင်း၊ တိရစ္ဆာန်အချင်းချင်း(သို့မဟုတ်) တိရစ္ဆာန်မှလူသို့၊ လူမှတိရစ္ဆာန်သို့ ကူးစက်နိုင်ကာ ဘယ်သူမဆို ရောဂါဖြစ်ပွားနိုင်ပါတယ်။
- ပဋိဇီဝဆေးများကို လူသားများတွင်သာမက စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင်လည်း အသုံးပြုလျက်ရှိတဲ့အတွက် ပဋိဇီဝဆေးသုံးစွဲမှုများ ထိန်းချုပ်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဌာနများအနေနဲ့လည်း အလေးထားကာ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သွားဖို့လိုအပ်တယ်။
- ဆေးဝါးအသစ်တစ်မျိုး ပေါ်ထွက်လာဖို့အတွက် သုတေသနစမ်းသပ်မှုအဆင့်ပေါင်းများစွာဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာနှင့် အချိန်ပေါင်းများစွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံဆောင်ရွက်ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။
- ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုများဟာ ပဋိဇီဝဆေးဝါးအသစ်များ တီထွင်ထုတ်လုပ်နိုင်မှုထက်အဆများစွာ မြန်ဆန်လျက်ရှိပါတယ်။
- လက်ရှိထွက်ပေါ်ခဲ့ပြီးသော ပဋိဇီဝဆေးဝါးကို ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာ၊ အကျိုးရှိထိရောက်စွာနဲ့ စနစ်တကျအသုံးပြုကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို ဝန်ကြီးဌာနရှိ ဆေးနှင့်ဆေးနှီးနွယ် တက္ကသိုလ်များ၊ သင်တန်းကျောင်းများတွင် ထည့်သွင်းသင်ကြားခြင်းများကို ပိုမိုပြုလုပ်သွားရ မှာဖြစ်ပါတယ်။
- ပြည်သူများအနေနဲ့လည်း ပဋိဇီဝဆေးဝါးများကို ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသူများရဲ့ ညွှန်းဆိုချက်အတိုင်းလိုက်နာပြီး သုံးစွဲသောက်သုံးရမည့် ပမာဏ၊ အကြိမ်အရေအတွက်နှင့် ကာလအတိုင်းသာ စနစ်တကျ သုံးစွဲသောက်သုံးရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဒါ့အတွက် ပြည်သူများကို ပဋိဇီဝဆေးဝါးများနှင့်ပတ်သက်တဲ့ကျန်းမာရေးအသိပညာများ ပိုမို တိုးမြှင့်ပေးရန် ဝန်ကြီးဌာနမှ mobile tablet များကို အသုံးပြုကာ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါတယ်။
- ပဋိဇီဝဆေးဝါးများနှင့် Steroid ဆေးဝါးများကို ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိစွာဖြင့် ပမာဏ အမျိုးမျိုး၊ ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးရောစပ်ကာ တာဝန်မဲ့စွာရောင်းချလျက်ရှိသော “စပ်ဆေး” များ ကြောင့်လည်း ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုဖြစ်ပွားကာ ပဋိဇီဝဆေးမတိုးသော ရောဂါပိုးကူးစက်ပြန့်ပွား မှုပြဿနာများ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိပါတယ်။
- (၁၈-၄-၂၀၁၈)ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သော အမျိုးသားအဆင့်ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှု တိုက်ဖျက်ရေး ဆိုင်ရာကော်မတီရဲ့ ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးအကြံပြုခဲ့တဲ့လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးညီလာခံ (World Health Assembly) များတွင် ချမှတ်ခဲ့တဲ့ ပဋိဇီဝဆေးဆိုင် ရာ သန္နိဋ္ဌာန်ကြေညာချက် (resolution) မှ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အခြေအနေများကိုလည်း ပြန်လည်ဆန်းစစ်ပြီး လိုအပ်တာတွေကို အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- လူ့ကျန်းမာရေးနှင့် တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍများတွင် ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုမှုစနစ်တည်ထောင်ပြီး အရည်အသွေးမပြည့်မီတဲ့ ပဋိဇီဝ ဆေးဝါးများ ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်းနှင့်ပတ်သက်တဲ့ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် ကြီးကြပ်စေလို ပါတယ်။
- “တိရစ္ဆာန်နှင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပဋိဇီဝဆေးဝါးများကို ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိဘဲ အသုံးပြုမှုများအား တားမြစ်ရန်၊ ဆေးပညာနှင့်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူကုသရေးဆိုင်ရာ သင်ကြားမှုများ တွင် ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများ ထည့်သွင်းသင်ကြားရန်၊ ဆေးရုံများတွင်

ရောဂါပိုးကူးစက်ပြန့်ပွားမှု ထိန်းချုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ရန်၊ ပဋိဇီဝဆေး ယဉ်ပါးမှုဆိုင်ရာ လက်တွေ့အသုံးချသုတေသနလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ပြည်သူ များအတွက် ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုဆိုင်ရာ အသိပညာဗဟုသုတဖြန့်ဝေခြင်း လုပ်ငန်းများကို ပိုမိုဆောင်ရွက်ရန်” အစရှိတဲ့ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့မှ တိုက်တွန်းအကြံပြုချက်များကို အားလုံး ဝိုင်းဝန်းပြီး ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။

- ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ရဲ့ အရှေ့တောင်အာရှဒေသဆိုင်ရာရုံး၏ သန္နိဋ္ဌာန်ချ ဆုံးဖြတ်ကြေညာ ချက် SEA/RC 63 / R4 တွင်ပါဝင်တဲ့ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို တိုက်တွန်းချက်များဖြစ်တဲ့-
 - (i) To encourage the development of coordination mechanisms against antimicrobial resistance and establishment of appropriate governance mechanisms to combat antimicrobial resistance;
 - (ii) To establish national surveillance systems for monitoring of antimicrobial resistance, use of antimicrobial agents in humans and animals and their impact on human health and economy;
 - (iii) To effectively enforce the legislation and regulations that counteract the manufacture, sale and distribution of substandard antimicrobial agents and prohibit the unauthorized sale of antimicrobial agents;
 - (iv) To work with relevant government departments in discouraging the non-therapeutic use of antimicrobial agents in the veterinary and fishery sectors;
 - (v) To emphasize educational programmes for health and veterinary students and professionals to comply with the rational use of antimicrobial agents, to improve practices to prevent the spread of resistant pathogens, and to promote appropriate antimicrobial use in healthcare facilities, in the community, and in animal feed production;
 - (vi) To strengthen infection control programmes to control infectious diseases, especially in hospital settings, in order to contain hospital -acquired infections;

(vii) To support operational research on behavioral aspects and interventions to contain the irrational use of antimicrobials, and laboratory and clinical research to understand the technical dimension of antimicrobial resistance;

(viii) To initiate community-awareness campaigns to solicit people's active cooperation in the rational use of antimicrobial agents; အချက်များနဲ့အညီ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- နယ်စပ်ဒေသများမှ ပဋိဇီဝဆေးဝါးများ တရားမဝင် ဝင်ရောက်မှု၊ အစားအသောက်နှင့်ဆေးဝါး ကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာနရဲ့ ခွင့်ပြုချက်နှင့် မှတ်ပုံတင်မပါဝင်သော အရည်အသွေးအာမခံချက်မရှိတဲ့ ဆေးဝါးများကို ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း အပါအဝင် ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကျန်းမာရေး၊ မွေးမြူရေး၊ ပြည်ထဲရေး၊ အကောက်ခွန်နှင့် နယ်စပ်ရေးရာဌာနများနှင့် နှီးနွယ်ဌာနများရဲ့ ဟန်ချက်ညီပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုဟာ အရေးကြီးပါတယ်။
- ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှု ပြဿနာဆိုင်ရာ အဆိုများကိုလည်း လွှတ်တော်များတွင် ဆွေးနွေးခြင်းများ ပြုလုပ်သွားခြင်းဖြင့် ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုပြဿနာဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများနှင့်ပတ်သက် ပြီး ပိုမို၍ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်သိရှိနိုင်ကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပုဂ္ဂလိကဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများရဲ့အခန်း ကဏ္ဍဟာလည်း အထူးအရေးကြီးပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့် သတ်မှတ်ထားရှိတဲ့ လမ်းညွှန်၊ စံလုပ်ထုံး လုပ်နည်းများအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနမှထုတ်ဝေထားခဲ့တဲ့ ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုဆိုင်ရာနှင့် ပဋိဇီဝဆေးဝါးများကို အကျိုး အကြောင်းဆီလျော်စွာအသုံးပြုမှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် စံလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လက်ရှိအခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့်အညီ ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းနှင့် အသစ်ရေးဆွဲခြင်းများကို လိုအပ်ပါက ပြုလုပ်သွားရမှာဖြစ်ပြီး ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့်နည်းဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းနိုင် ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနှီးနွယ်ဌာနများအားလုံး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ပြည်သူများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစေရေးအတွက် ဆေးဆိုင်များမှာ ဆရာဝန်ညွှန်ကြားချက် နှင့် ရောင်းချရမည့်ဆေးဝါး (prescription drug) များနှင့် ညွှန်ကြားချက်မပါဘဲ ရောင်းချနိုင်တဲ့ ဆေးဝါး (over-the-counter drug) များကို သတ်မှတ်ထားတဲ့စည်းကမ်းချက်များနဲ့အညီ

ရောင်းချရေးနှင့် စပ်ဆေးများရောင်းချမှု မရှိစေရေးတို့အတွက် အသိပညာပေးခြင်းနှင့် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများအားလုံးမှ အလေးထားကာ ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက် သွားရမှာဖြစ်ပါတယ်။

- ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာကော်မတီမှ လုပ်ငန်းကော်မတီ (၅)ရပ်အနေနဲ့လည်း ပုံမှန်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ပြီး လုပ်ငန်းများဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- အမျိုးသားအဆင့်ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာကော်မတီအနေနဲ့ ကော်မတီဝင်များ ရဲ့ အကြံပြုချက်များနဲ့အညီ လုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ် လို့ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။

အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်ကြသူများစာရင်း

- ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ
- ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် များ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတို့မှ အမျိုးသားအဆင့် ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုတိုက်ဖျက် ရေးဆိုင်ရာ ကော်မတီဝင်များ
- မြန်မာ့ဆေးဝါးလုပ်ငန်း
- ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဆေးဝန်ထမ်းတပ်ဖွဲ့ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး
- မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့
- မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်း
- မြန်မာနိုင်ငံဆေးဝါးပညာရှင်အသင်း
- မြန်မာနိုင်ငံဆေးနှင့် ဆေးပစ္စည်းကုန်သည်များနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း
- မြန်မာနိုင်ငံပုဂ္ဂလိကဆေးရုံများအသင်း

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)